

Sygn. akt IV U 56/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Czernecka-Kozak

Protokolant: Małgorzata Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania K. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 2 grudnia 2013 roku znak: (...)

w sprawie K. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się K. H. emeryturę od dnia (...);

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz odwołującego się K. H. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV U 56/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 maja 2014 roku

Decyzją z dnia 2 grudnia 2013 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. - na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) - odmówił K. H. przyznania emerytury. Organ rentowy wskazał, że K. H. na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres ubezpieczenia wynoszący 25 lat, 10 miesięcy i 6 dni, nie wykazał natomiast 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, a zatem nie spełnia warunków do przyznania emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, iż nie uznał okresu od 14 marca 1978 roku do 31 lipca 1994 roku oraz od 1 sierpnia 1994 roku do 31 marca 1995 roku jako pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, ponieważ w w/w okresach K. H. był zatrudniony na stanowisku kierowniczym.

Od powyższej decyzji odwołał się K. H. wnosząc o jej zmianę i przyznanie emerytury od daty ukończenia przez niego 60 roku życia. Odwołujący zarzucił, iż organ rentowy dokonał niewłaściwej zawężającej interpretacji i zastosowania ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), polegającej na nieuzasadnionym przyjęciu w zaskarżonej decyzji, że praca w okresie od 14 marca 1978 roku do 31 lipca 1994 roku oraz od 1 sierpnia 1994 roku do 31 marca 1995 roku nie była pracą w szczególnych warunkach. Ponadto zarzucił nieuwzględnienie przy ocenie zasadności jego wniosku zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 roku (Dz. Urzędowy Min. Rol. Leś. i Gosp. Żywn. Nr 2, poz. 4), a także zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów z dnia 1 sierpnia 1983 roku (Dz. Urz. MBiPMB nr 3, poz. 6), które określają i uszczegółwiają rodzaj prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Odwołujący powołał się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2008 roku, sygn. akt I UK 195/2007, zgodnie z którym osoba wykonująca dozór inżynieryjno-techniczny nad pracami wykonywanymi w warunkach zagrażających bezpieczeństwu nie musi stale przebywać na stanowiskach, gdzie jest wykonywana praca, w zakresie jej obowiązków musi być przewidziane sporządzanie dokumentacji, planów organizacyjnych i innych czynności. Ponoszenie odpowiedzialności za wykonywanie pracy, w której każdy błąd techniczny może narazić na niebezpieczeństwo pracowników i inne osoby, zostało uznane za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, że K. H. nie przedłożył za sporne okresy świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że K. H., urodzony (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat, 10 miesięcy i 28 dni. Odwołujący się nie jest członkiem OFE. Wniosek o przyznanie emerytury złożył w dniu 15 listopada 2013 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 lutego 1978 roku do 18 grudnia 1981 roku K. H. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w R. na stanowiskach majstra budowy, inżyniera budowy, kierownika obiektu. Początkowo – od 1 lutego 1978 roku do 13 marca 1978 roku - jako stażysta zapoznawał się ze strukturą organizacyjną zakładu. Z dniem 14 marca 1978 roku został skierowany do pracy przy budowie zapory wodnej w K. na stanowisko majstra budowy. Nadzorował wówczas prace przy wykopach fundamentów pod zaporę oraz prace kanalizacyjne i wodociągowe. Podlegała mu brygada, w skład której wchodził operatorzy sprzętu ciężkiego (koparek, spycharek), obsługa kafara, operatorzy pomp, operatorzy sprzętów, betoniarze, zbrojarze, cieśle, spawacze, monterzy pracujący w głębokich wykopach. Praca odwołującego się w tym okresie polegała na sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad pracą osób zatrudnionych na w/w stanowiskach. Do jego obowiązków należało codzienne rozdzielanie zadań, bieżąca kontrola ich wykonania, dokonywanie obmiarów, decydowanie o sposobie wykonania pracy. Wszystkie czynności odwołujący się wykonywał bezpośrednio przy stanowiskach robotniczych. Nie miał żadnego pomieszczenia biurowego, w razie potrzeby korzystał z baraku, w którym przebierali się pracownicy. Dokumentację budowy (dziennik budowy, książkę obmiarów) prowadził kierownik obiektu. Do obowiązków odwołującego się należało przekazywanie kierownikowi obiektu informacji o wykonanej pracy i liczbie godzin przepracowanych przez poszczególnych pracowników.

Z dniem 1 kwietnia 1981 roku K. H. został przeniesiony do nadzorowania budowy w T.. Prowadził tam prace przy uzbrojeniu osiedla (...) – budowa kanalizacji deszczowej, sanitarnej, rurociągu ciepłowniczego i rurociągu wodociągowego. Podlegało mu wówczas około 20-30 osób pracujących na następujących stanowiskach: operatorzy sprzętu ciężkiego (koparek, spycharek, dźwigu), betoniarze, zbrojarze, cieśle, spawacze, monterzy rurociągów w głębokich wykopach. Praca K. H. w tym okresie polegała na sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad osobami pracującymi na w/w stanowiskach. Odwołujący się codziennie rozdelał obowiązki pomiędzy poszczególnych

pracowników i na bieżąco kontrolował ich wykonanie. Cały dzień przebywał na terenie budowy bezpośrednio przy w/w stanowiskach pracy. Do jego obowiązków biurowych należało sporządzanie zestawienia godzin pracy podległych mu pracowników.

Od dnia 1 kwietnia 1981 roku K. H. pracował przy budowie kolektora sanitarnego dla miasta J.. Podlegało mu wówczas około 10 osób wykonujących prace w głębokich wykopach. Osoby te były zatrudnione na następujących stanowiskach: operatorzy sprzętu ciężkiego (koparek, spycharek), betoniarze, zbrojarze, cieśle, monterzy. Praca odwołującego się w tym okresie polegała na sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad pracą osób zatrudnionych na w/w stanowiskach. Codziennie rozdzielał zadania pomiędzy pracowników, na bieżąco kontrolował ich wykonanie, dokonywał obmiarów. Wszystkie czynności wykonywał bezpośrednio przy stanowiskach robotniczych. Nie miał żadnego pomieszczenia biurowego, w razie potrzeby korzystał z baraku znajdującego się na terenie budowy.

dowód: świadectwo pracy k. 44 akt organu rentowego, akta osobowe odwołującego się, zeznania świadków: W. Ż. nagranie przesłuchania min. 06:01 k. 43, F. S. nagranie przesłuchania min. 04:34 k.59, T. G. nagranie przesłuchania min. 25:47 k. 59, zeznania odwołującego się nagranie przesłuchania min. 44:05 k. 59.

W okresie od 19 grudnia 1981 roku do 31 lipca 1994 roku K. H. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K.. W w/w zakładzie odwołujący się pracował na stanowisku kierownika budowy. Do jego obowiązków należało sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad pracownikami wykonującymi prace przy regulacji rzek (m.in. umacnianiu brzegów, budowie tam, przepustów, stopni wodnych i innych urządzeń). W czasie zatrudnienia w zakładzie odwołujący się pracował przy regulacji kilku rzek i potoków na terenie (...). Podlegało mu średnio 8-10 pracowników zatrudnionych na stanowiskach betoniarzy, zbrojarzy, kamieniarzy, tamiarzy, faszyniarzy, kopaczy, operatorów sprzętu ciężkiego (koparek, spycharek, dźwigu), kierowców samochodów ciężarowych, kierowców ciągników. Odwołujący się przebywał wraz z podległymi mu pracownikami w terenie stale nadzorując ich pracę. Prace przy regulacji rzek były prowadzone przez cały rok – także w okresie zimowym. Praca odbywała się w trudnych warunkach - przede wszystkim z powodu wilgoci (pracownicy stale przebywali w wodzie) oraz ze względu na zmienne warunki atmosferyczne. Odwołujący się nie miał żadnego pomieszczenia biurowego, wraz z pracownikami korzystał z baraku usytuowanego na terenie budowy. Do obowiązków odwołującego się – poza sprawowaniem bezpośredniego nadzoru nad wykonywaniem prac przy regulacji rzek – należało rozliczanie czasu pracy, prowadzenie dziennika robót, książki obmiarów i książki materiałowej.

W okresie od 1 sierpnia 1994 roku do 31 marca 1995 roku K. H. był zatrudniony na stanowisku kierownika budowy w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w K.. Wykonywał wówczas taką samą pracę jak w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Jako kierownik budowy nadzorował pracę robotników (tamiarzy, kamieniarzy, zbrojarzy, betoniarzy, operatorów sprzętu ciężkiego kierowców samochodów ciężarowych), a związaną z regulacją rzek (tamy na rzekach i potokach). Prace wykonywane były przez cały rok.

dowód: świadectwa pracy k. 46, k.48 akt organu rentowego, akta osobowe odwołującego się, zeznania świadków: M. R. nagranie przesłuchania min. 36:17 k. 43, J. M. nagranie przesłuchania min. 51:02 k. 43, M. K. nagranie przesłuchania min. 56:56 k. 43, zeznania odwołującego się nagranie przesłuchania min. 44:05 k. 59.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się K. H. oraz świadków W. Ż., M. R., J. M., M. K., F. S. oraz T. G. uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jego pracy. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań w/w świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującego się potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego się w spornych okresach.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. H. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołujący się spełnia przesłanki do przyznania emerytury.

W związku z tym, że K. H. nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego, jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 roku należało rozważyć czy spełnia przesłanki do przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 z zm.). Stosownie do tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia. Do treści tych załączników były dostosowane resortowe wykazy stanowisk.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.(§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem

rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w niniejszej sprawie Sąd – wobec braku świadectwa pracy w szczególnych warunkach - dopuścił dowód z zeznań świadków oraz przesłuchania odwołującego się na okoliczność wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84, LEX nr 14625 okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołujący się osiągnął z dniem (...) wiek 60 lat i w dniu 1 stycznia 1999 roku posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat. Odwołujący nie przystąpił też do otwartego funduszu emerytalnego. Spór dotyczył zatem wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy praca, którą K. H. świadczył w trakcie zatrudnienia od 14 marca 1978 roku do 18 grudnia 1981 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), od 19 grudnia 1981 roku do 31 lipca 1994 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. oraz od 1 sierpnia 1994 roku do 31 marca 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w K. może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Zgodnie z wykazem A, dział XIV pkt 24 rozporządzenia prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżynieryjno-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie należą do prac w warunkach szczególnych.

W wyroku z dnia 4 listopada 2008 roku, I UK 111/08, Sąd Najwyższy stwierdził, że jeśli chodzi o pracę wymienioną w pkt 24, działu XIV, wykazu A do rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), to metodycznie podstawowe znaczenie ma ustalenie jakie prace wykonywali pracownicy podwładni. Warunkiem jest tu pozytywne stwierdzenie, że jako podstawowe wykonywali prace wymienione w wykazie. Dopiero wówczas można oceniać czy określona kontrola bądź dozór stanowiły pracę w szczególnych warunkach, przy czym łącznikiem jest narażenie ubezpieczonego na czynniki istniejące na stanowiskach pracy podwładnych zatrudnianych w szczególnych warunkach. Również więc do kontrolującego czy dozoru wymaga się aby praca z pkt 24 była wykonywana stale i pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku (§ 2 rozporządzenia).

Podkreślenia wymaga również, że czynności obejmujące sporządzenie dokumentacji związanej z dozorem stanowią integralną część sprawowanego dozoru. Nie ma zatem podstaw do ich wyłączenia i traktowania odrębnie. W sytuacji, gdy dozór inżynieryjno-techniczny jest pracą w szczególnych warunkach i praca polegająca na dozorze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ma żadnej potrzeby ustalania, ile czasu pracownik poświęcał na bezpośredni nadzór nad pracownikami, a ile na inne czynności, które również były związane z tym dozorem (por. wyrok SN z dnia 11 marca 2009 r., II UK 243/08). Czym innym jest bowiem wykonywanie czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowaniem dozoru inżynieryjno-technicznego, a czym innym wykonywanie w ramach zakresu obowiązków również innych czynności, niemających związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji. Wykonywanie takich czynności w ramach zakresu obowiązków na danym stanowisku pracy uniemożliwia sprawowanie dozoru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w konsekwencji wyłącza zaliczenie takiego okresu zatrudnienia do pracy

w szczególnych warunkach (wyrok SN z 24 września 2009 r., II UK 31/09).

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że K. H. stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę polegającą na dozorczo inżynieryjno – technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało zatem, że w okresie od 14 marca 1978 roku do 18 grudnia 1981 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), od 19 grudnia 1981 roku do 31 lipca 1994 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. oraz od 1 sierpnia 1994 roku do 31 marca 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w K. odwołujący się wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych wyżej przepisów. W powyższych okresach K. H. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy sprawował dozór inżynieryjno - techniczny nad pracami wykonywanymi na stanowiskach wymienionych w wykazie A załącznika do rozporządzenia: - w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) nadzorował prace wymienione w dziale V poz. 1 (roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach), prace operatorów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych (dział V poz. 3), prace zbrojarskie i betoniarские (dział V poz. 4), prace przy spawaniu (dział XIV poz. 12); - w Przedsiębiorstwie (...) oraz w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w K. nadzorował prace wymienione w dziale V poz. 7 (prace przy wykonywaniu konstrukcji nadbrzeży, falochronów oraz innych budowli hydrotechnicznych w nawodnionych wykopach oraz na styku woda – ląd). Wszyscy podlegli mu pracownicy wykonywali prace w warunkach szczególnych wymienione w rozporządzeniu przy wskazanych powyżej pracach na stanowiskach: operatorów sprzętu ciężkiego (koparek, sypcharek, dźwigu), betoniarzy, zbrojarzy, cieśli, monterów rurociągów, spawaczy, tamiarzy, kopaczy, układaczy, kamieniarzy. Ze względu na konieczność ciągłego przebywania bezpośrednio przy stanowiskach pracy w warunkach szczególnych odwołujący się był zatem stale narażony na działanie czynników szkodliwych. Z powyższego wynika, że K. H. we wskazanych wyżej okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w powołanym wyżej rozporządzeniu. Spełnione zatem zostały wymagania określone w § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W ocenie Sądu została także spełniona przesłanka z ust 1 wymienionego przepisu, tj. warunek aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego – K. H. pracował wyłącznie bezpośrednio przy stanowiskach pracy w warunkach szczególnych i charakter jego pracy powodował, że stale był narażony na ekspozycje niekorzystnych czynników środowiska pracy. Dodać należy, iż praca odwołującego odbywała się wyłącznie przy stanowiskach pracy i polegała na bezpośrednim nadzorowaniu pracowników i udzielaniu im wskazówek co do sposobu wykonywania prac wymienionych w wykazie A. Czynności związane z prowadzeniem dokumentacji stanowiły jedynie uboczną działalność i ograniczały się do rozliczania czasu pracy i prowadzenia dokumentacji budowy. W tej sytuacji należy stwierdzić, że odwołujący się pracował na stanowisku wymienionym w dziale XIV poz. 24 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i na dzień 1 stycznia 1999 roku, tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS posiada ponad 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany przez powołany wyżej art. 184 tej ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należy stwierdzić, że K. H. spełnił wszystkie przesłanki wymagane do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym wiek 60 lat osiągnął z dniem (...), a więc po dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2. Należy stwierdzić, iż co do zasady - Sąd ocenia legalność decyzji organu rentowego według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania. O nim bowiem organ rentowy orzeka decyzją, której zgodność z prawem pod względem formalnym oraz merytorycznym bada i ocenia sąd. Jeżeli jednak sąd ustali, że jedyną przyczyną odmowy przyznania emerytury lub renty ustala po wydaniu zaskarżonej decyzji, jest władny wydać wyrok przyznający świadczenie z datą spełnienia się wszystkich przesłanek koniecznych do nabycia prawa do tego świadczenia. Ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w takim wyroku muszą jednak

dotyczyć okoliczności pewnych. Tylko w takich sytuacjach dopuszczalne jest swego rodzaju skrócenie procedury przez eliminację ponownego postępowania przed organem rentowym z nowego wniosku o świadczenie niewątpliwie należne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998 r., II UKN 555/97, OSNAP 1995, nr 5, poz. 181). W niniejszej sprawie zaskarżona decyzja została wydana przed ukończeniem przez odwołującego 60 lat, jednakże jeszcze przed wpływem odwołania od tej decyzji do Sądu tj. w dniu (...) odwołujący osiągnął wiek 60 lat, a zatem spełnił z tą datą wszystkie przesłanki do nabycia emerytury wymienione w art. 184 powołanej wyżej ustawy (pozostałe warunki – jak wskazano wyżej – odwołujący się spełnił przed wydaniem zaskarżonej decyzji).

W tym stanie rzeczy, Sąd - na zasadzie 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. i wskazanych powyżej przepisów - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się K. H. emeryturę od dnia (...), tj. od ukończenia przez niego 60 lat. W pkt II wyroku, Sąd - biorąc pod uwagę zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz charakter sprawy i nakład pracy pełnomocnika - zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz odwołującego się K. H. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego na podstawie art. 98 k.p.c. i § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013, poz. 413).